

Rokuan Terveys- ja Kuntouttamissäätiön ehdotus uimahallitoiminnan yhteistyömallista

Khall 21.12.2022 § 304

223/00.04.01/2022

Valmistelija

Hallintojohtaja Ari Niskanen, 0400 855 924
Hyvinvointijohtaja Pirjo Nikula, 0400 855 925
Kunnanjohtaja Miira Raiskila, 0400 855 920
Rokuan Terveys- ja Kuntoutussäätiön esitys uudesta
käyttökorvausmaksusta

Rokuan Terveys- ja Kuntouttamissäätiö on 19.10.2022 lähettämällään kirjeellään esittänyt uutta toimintamallia kuntalaisten uimahallipalvelun toteuttamiseksi Vaalan ja Utajärven kunnille. Esityksen tavoitteena on Rokuan Terveys- ja Kuntouttamissäätiön mukaan turvata Rokuan Kuntoutus Oy:n hallinnoiman uimahallin käyttö kuntalaisille tulevaisuudessa: ehdotuksen mukaan tarkoituksena olisi sopia käyttökorkvauksesta, jonka turvin mahdollistettaisiin 25 metrin kuntoaltaan käyttö kuntouimareille sekä koululaisten uimaopetuksen järjestäminen Rokualla.

Rokuan Terveys- ja Kuntouttamissäätiön esitys on, että Utajärven ja Vaalan kunnat maksaisivat Rokuan uimahallin 25 metrin uima-altaan käyttökorkvauksena 2000 e/kunta/kk lisättynä voimassa olevalla arvonnalisäverolla. Edellytyksenä olisi, että kumpikin kunta osallistuisi samalla summalla yhteistyömalliin. Yhteistyöstä solmittaisiin sopimus alkaen 1.1.2023 ja se olisi voimassa toistaiseksi 3 kuukauden irtisanomisajalla. Muilta osin uimalippujen hintojen subventointiin liittyvä yhteistyömalli jatkuisi entisellään huomioiden indeksikorotukset.

Vesiliikuntapalvelujen nykytilanne

Vesiliikunta monimuotoisena liikuntamuotona mahdollistaa eri ikäisten ja eri kuntoisten kuntalaisten liikkumisen. Liikunnalla on merkittävä rooli monien sairauksien ennaltaehkäisemisessä. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kuntien tärkeä tavoite, joka on kirjattu kuntalain 1 §:ään. Hyvinvointi merkitsee kuntalaisille erilaisia asioita ja on vahvasti kytköksissä kunnan elinvoimaan. Hyvinvoivat kuntalaiset ovat myös elinvoimaisen kunnan edellytys.

Vaalan ja Utajärven kunnat ja Rokuan Terveys ja Kuntouttamissäätiön omistama Rokuan Kuntoutus Oy ovat tehneet uimahallitoiminnan osalta tiivistä yhteistyötä. Kunta on tukenut kuntalaisten hyvinvointia uima- ja vesiliikunnan osalta subventoimalla kuntalaisten uimalippuja vuosina

2020-2022 siten, että kuntalaisilla on ollut mahdollista ostaa uimalippuja kohtuullisilla kustannuksilla. Vuonna 2022 kuntalaisten uimalippujen hinnat ovat olleet 4 €/aikuisten lippu ja 2 €/lasten lippu. Alle 4-vuotiaat lapset ovat päässeet uimaan veloituksetta maksavan huoltajan seurassa.

Vuonna 2021 Vaalan kuntalaisille on myyty 1507 aikuisten lippua ja 308 lasten lippua. Vuoden 2022 toukokuun loppuun mennessä aikuisten lippuja on myyty 783 kappaletta ja lasten lippuja 128 kappaletta. Vuoden 2022 aika Rokualle on järjestetty uintimatkoja bussikuljetuksella. Näitä on toteutettu vuoden aikana 28 kertaa. Uintimatkojen osallistujamäärä on vaihdellut 5-18 välillä. Uintiretket tarkoitettu ensisijaisesti senioreille ja erityisliikkuville, mutta mukaan on voinut ilmoittautua myös lapsiperheitä

Utajärven ja Vaalan kuntien on mahdollista järjestää uimahallipalveluja myös lähikuntien alueiden palveluja hyödyntäen, ja Vaala subventoikin kuntalaisten uimista samaan hintatasoon myös Kajaanin Kaukaveden uimahalliin. Kajaanin, Muhoksen ja Oulun palvelualueilla voidaan tarvittaessa järjestää esimerkiksi koululaisten uimaviikot. Myös kuntalaisten bussikydyt uimahallipalveluihin voidaan järjestää Rokuan ohella myös edellä mainittujen lähialueiden kuntien uimahallipalveluiden piiriin.

Säädöserusta

Liikuntatoimen katsominen kunnalliseksi peruspalveluksi voidaan perustaa viime kädessä perustuslain 16 §:ssä säädettyihin sivistyksellisiin perusoikeuksiin. Kuntien velvollisuudet urheilun ja liikunnan edistämiseen voidaan osaltaan perustaa kuntalain 1 §:n 2 momenttiin.

Liikuntalain 5 §:n mukaan kunnan tehtävänä on luoda yleisiä edellytyksiä liikunnalle paikallistasolla. Kunnan tulee muun muassa järjestää liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmille, tukea kansalaistoimintaa sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Lain esitöiden mukaan kunta voi tuottaa liikuntapalveluja omana palveluna, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä tai ostaa palvelut yksityiseltä palveluntuottajalta. Laki antaa kunnalle suhteellisen laajan harkintavallan päättää siitä, miten liikuntapalvelut järjestetään.

Liikuntalain 5 §:n 4 momentin mukaan hoitaessaan liikuntalaissa tarkoitettuja tehtäviä kunta ei toimi kilpailutilanteessa markkinoilla, ellei kyseisiä tehtäviä toteuteta liiketoiminnallisin tavoittein ja perustein.

Rokuan Kuntoutus Oy:n toimialaan kuuluu kuntoutus-, uimahalli-, majoitus- ja ravitsemuspalveluita. Palveluiden käyttäjät ovat turisteja, kuntalaisia sekä kuntoutuspalveluiden asiakkaita, esim. Kelan kuntoutus. Yritys on kokonaisuudessaan merkittävä matkailupalveluiden tuottaja sekä työllistäjä alueella. Keskusteluissa on käynyt ilmi, että uimahallipalvelu 25 metrin uima-altaan osalta itsessään ei ole Rokua Kuntoutus Oy:n ydintoimintaa, mutta kylpylä hyvinvointipalveluineen sen sijaan on. Uimahallipalvelut liittyvät osaltaan toiminnallisesti ja taloudellisesti kiinteästi kylpyläliiketoimintaan tai kuntoutuspalveluiden tuottamiseen ja ne yhdessä houkuttelevat turisteja tai kuntoutuspalveluiden käyttäjiä alueelle. Rokuan Kuntoutus Oy:n esittämä käyttökorvaus ei siten kohdistuisi pelkästään kunnan asukkaiden liikuntapalveluihin vaan osaksi myös sen liiketoimintaan. Rokuan Kuntoutus Oy:n uimahalliliiketoiminnan tukemisella voisi olla valtiontukisäännösten tarkoittamaa kauppavaikutusta (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artikla 1).

Kunnan tulee EU komission tiedonnon kohdassa 6.3 mainittujen kriteereiden perusteella sulkea pois valtiontuen olemassaolo ja harkita tukea myönnettävissä päätöksissään onko tuki de minimis-tukea. Mikäli molemmat kunnat osallistuvat pitkän altaan käyttökustannuksiin yhteensä 48 000 euron edestä, voidaan mahdollisesti tulkita, että kunnat tukevat joko suoraan tai välillisesti Rokuan kuntoutus Oy:n liiketoimintaa.

Kuntien nykyinen uimalippujen subventointi on yleinen käytössä oleva tapa tuottaa liikuntalain 5:n mukaisia liikuntapalveluja yhteistyössä yksityisen palveluntuottajan kanssa silloin, kun palvelujen tuottaminen ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista kunnan omana toimintana. Subventoinnissa liikuntapalvelusta maksettava korvaus kohdistuu suoraan kunnan asukkaan käyttämään palveluun ja mahdollistaa palvelun käyttämisen kaikille kunnan asukkaille.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Raiskila Miira

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, ettei Vaalan kunta osallistu ison altaan osalta esitettyyn 24 000 euron vuosittaiseen käyttökorkvaukseen, vaan osallistuu uimalippujen subventointiin hyvinvointilautakunnan erillisen päätöksen mukaisesti.

Esa Karjalainen poistui kokouksesta klo 9.07- 9.31 yhteisöjäävinä pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Varapuheenjohtaja Osmo Mustonen

toimi kokouksen puheenjohtajana pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Päätös: Hyväksyttiin.
